

MINISTERSTVO ZDRAVOTNICTVÍ
ČESKÉ REPUBLIKY

Vlastimil VÁLEK
místopředseda vlády a ministr zdravotnictví

Praha, (datum uvedeno v doložce e-podpisu)

Č. j.: MZDR 5233/2025-2/DZP

MZDRX01V6CZ5

Vážený pane veřejný ochránce práv,

v návaznosti na Vaše šetření postupu Ministerstva zdravotnictví ve věci účasti držitelů zaměstnaneckých karet, kteří jsou evidovaní na Úřadě práce jako uchazeči o zaměstnání si Vám dovoluji sdělit následující informace.

Počátkem roku 2024 informovalo Ministerstvo práce a sociálních věcí (dále pouze „MPSV“) o změně výkladu unijních předpisů upravujících vstup a pobyt některých skupin státních příslušníků třetích zemí na území členského státu, na základě tzv. sektorových směrnic.¹ Obsahem změny výkladu byla možnost vedení některých skupin cizinců s platným povolením k pobytu na základě výše zmíněných sektorových směrnic v evidenci uchazečů o zaměstnání a s tím spojený přístup k samotné podpoře v nezaměstnanosti.

Obečně, sektorové směrnice obsahují ustanovení, které zavádí právo držitelů povolení k **rovnému zacházení** v oblastech sociálního zabezpečení (tak jak jsou definovány

¹ směrnice EP a Rady **2011/98/EU** ze dne 13. prosince 2011 o jednotném postupu vyřizování žádostí o jednotné povolení k pobytu a práci na území členského státu pro státní příslušníky třetích zemí a o společném souboru práv pracovníků ze třetích zemí oprávněně pobývajících v některém členském státě (Úř. věst. L 343, 25.12.2018, s. 1).,

směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) **2021/1883** ze dne 20. října 2021 o podmínkách pro vstup a pobyt státních příslušníků třetích zemí za účelem výkonu zaměstnání vyžadujícího vysokou kvalifikaci a o zrušení směrnice Rady 2009/50/ES (Úř. věst. L 382, 28.10.2021, s. 1),

směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) **2016/801** ze dne 11. května 2016 o podmínkách vstupu a pobytu státních příslušníků třetích zemí za účelem výzkumu, studia, stáže, dobrovolnické služby, programů výměnných pobytů žáků či vzdělávacích projektů a činnosti au-pair (přepřacované znění) (Úř. věst. L 132, 21.5.2016, s. 21).

směrnice EP a Rady **2014/66/EU** ze dne 15. května 2014 o podmínkách vstupu a pobytu státních příslušníků třetích zemí na základě převedení v rámci společnosti

v nařízení (ES) č. 883/2004 o koordinaci systémů sociálního zabezpečení.) po **celou dobu platnosti tohoto povolení**.

V této souvislosti MZd analyzovalo dosavadní stav aplikace sektorových směrnic.² Na základě směrnice o jednotném povolení na území České republiky pobývají a pracují cizinci ze třetích zemí³. Pokud vykonávají činnost jako zaměstnanci, vstupují do systému veřejného zdravotního pojištění⁴. Preambule směrnice o jednotném povolení⁵ nicméně deklaruje právo na rovné zacházení nejen příslušníkům třetích zemí, kteří jsou zaměstnání, ale i těm, kteří jsou po minimální době zaměstnání registrováni jako nezaměstnaní. To se následně promítá do čl. 12 zmíněné směrnice, která přiznává osobám uvedeným v čl. 3 odst. 1 písm. b) a c) právo na rovné zacházení mj. i v oblasti sociálního zabezpečení. **Pro oblast zdravotního pojištění to znamená právo na rovné zacházení v oblasti věcných dávek v nemoci.**⁶

Ministerstvo zdravotnictví má za to, že i v oblasti poskytování věcných dávek v nemoci je třeba dotčeným cizincům ze třetích států garantovat rovnost zacházení **nejen po dobu jejich zaměstnání, ale i po dobu jejich registrace jako uchazečů o zaměstnání**. V praxi to tedy znamená, že osoba s platným jednotným povolením k pobytu a k práci na území ČR, která je **zároveň registrovaná jako uchazeč o zaměstnání na úřadu práce**⁷, se může na základě **přímého vertikálního účinku směrnice o jednotném povolení** domáhat účasti v systému veřejného zdravotního pojištění **po dobu registrace na úřadu práce**.

Osoba má být během účasti v evidenci uchazečů o zaměstnání vedena jako státní pojištěnec.⁸ Pokud by mezi pojišťovnou a pojištěncem nastal rozpor o naplnění

² Konkrétně k držitelům duální zaměstnanecké karty na základě směrnice EP a Rady **2011/98/EU** o jednotném postupu vyřizování žádostí o jednotné povolení k pobytu a práci na území členského státu pro státní příslušníky třetích zemí a o společném souboru práv pracovníků ze třetích zemí oprávněně pobývajících v některém členském státě

³ Tyto osoby jsou držitelé duální zaměstnanecké karty.

⁴ § 2 odst. 1 písm. b) bod 1 zákona č. 48/1997 Sb.

⁵ Bod 25 Preambule směrnice EP a Rady 2011/98/EU

⁶ čl. 3 odst. 1 písm. a) nařízení č. 883/2004

⁷ včetně období fikce podle § 47 odst. 4 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců

⁸ § 7 odst. 1 písm. e) zákona č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění

podmínek pro účast ve zdravotním pojištění, má pojištěnec právo domáhat se rozhodnutí ve správním řízení.⁹

Ministerstvo s tímto výkladem obeznámilo zdravotní pojišťovny dopisem ředitele odboru dohledu nad zdravotním pojištěním ze dne 4. září 2024 (viz příloha) a dále při společném jednání MZd, MPSV, MV, zdravotních pojišťoven, které se konalo 13. ledna 2025.

V praxi může být náročné vypořádat se s některými aspekty konkrétního případu. Dotčené osoby se nicméně samy mohou domáhat účasti v systému veřejného pojištění podle § 53 odst. 1 zákona č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění. S ohledem na výše uvedené skutečnosti je důležité posuzovat každý případ individuálně.

Příloha: Dopis MZ zdravotním pojišťovnám ze dne 4. září 2024

Vážený pan,

JUDr. Stanislav Křeček

Veřejný ochránce práv

Údolní 39,

602 00 Brno

⁹ § 53 odst. 1 zákona č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění